

ANATOMIE HYDROPICÆ,

Cum

SCHOLIIS,

SUB SCHEMATE DISSERTATIONIS MEDICÆ,

DIVINA ASSISTENTE GRATIA,

CONSENSU GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ IN ACADEMIA TUBINGENSI,

Sub PRÆSIDIO

DN. ELIÆ RUDOLPHI CAMERARII,
PHIL. ET MED. DOCT. AC P. P. ORDIN. FA-
CULT. h. t. DECANI, CONSILIARII ET AR-
CHIATRI WIRTEMBERG.

DN. PATRONI, COGNATI ET PRÆCEPTORIS
COLENDISSIMI,

Publico Commilitonum examini

submissa

à

DAVIDE BROTBECKIO, Tubingensi,

*Ad diem Martii,**Horis Antemeridianis*

IN AUDITORIO MEDICO.

TUBINGÆ,

Typis MARTINI ROMMEII.

M. DC. XCI.

De Rep: Faber.

V I R I S

*Magnifico, Plurimum Reverendis, Nobilissimis,
Excellentissimis & Amplissimis,*

DN. JOH. WOLFGANGO JÄGERO,
S. S. Theol. Licent. Log. & Metaph. P. P. Ordinar. Ducal.
Stipend. Ephoro, p. t. **RECTOR** Academiae hujus
MAGNIFICO.

DN. JOH. ADAMO OSIANDRO,
S. S. Theol. Doctori & Controvers. Professori Celebratissi-
mo, Universitatis Cancellario Dignissimo, Ecclesiae Praepo-
sito Vigilantissimo.

DN. BURCKHARDO BARDILI,
J. U. D. ac Professori, Consiliario Wirtembergico, & Supre-
mi Judicii Aulici Assessori Gravissimo.

DN. ELIÆ RUDOLPHO CAMERARIO,
Phil. & Med. Doctori Experientissimo, hujusque Professori
celeberrimo, Sereniss. Duc. Wirtemb. Consiliario & Archia-
tro Meritissimo, Facultatis Medicae, p. t. **DECANO** Spe-
ctatissimo, Praesidi hujus Disp. Gravissimo.

DN. DAVIDI SCHEINEMANNO,
U. J. Licentiat. Philos. Moralis Professori Celeberrimo.

*Dnn. Patronis, Mecenatibus, Promotoribus,
Respective Avunculo & Consobrino, omni honoris,
obsequii & Observantiae cultus etatem colendis,*

Exercitium hoc Academicum,

In studiorum suorum Commendationem
debitae gratitudinis *περύμειον*,
Ulteriorisque Favoris incitamentum,

offert, dicat, consecratq;

Cliens devotissimus

DAVID BROTBECK.



ANATOME HYDROPICÆ. Febr. Anno 1656.



*Atharina Joh. Osvaldi Agricola uxor su Rünbel/
Præfecturæ Tubingensis, juvenca & celebs adhuc in
ascitem incidit, sed restituta evasit.*

*Postmodum maritata jam Anno 1653. recidivam
pati cœpit, suspitione tamen, sed inani impregnationis
delusa, eo quod motum aliquem circa umbilicum dex-*

*trumque Hypochondrium (als ob etwas lebendiges in
ihre wære) perciperet; Propterea ab omni Medicinâ tum temporis absti-
nuit. Accedebat etiam menstruum primò imminutio, exinde suppres-
sio. Interea ventris Intumescencia pluribus cum Symptomatis incremen-
tum capiebat. Pulsus ante semestre & debilis valdè & exilis erat, urina
cruda tenuis & pallida fuere. Urgebat dehinc respirandi difficultas, adeò
ut summa quoque præcordiorum angustia, & compressio tandem accesser-
int. Dolor adhuc gravativus dextri Hypochondrii, sitis ac stranguria
affligebant. Totum corpus macie consumptum jacuit, pedes autem cum
ventre hydropico humore repleti distentique fuere. Ad summum agritu-
dinis ubi pervenit, cibum potumque ingestum reluctante spiritu (ob epi-
glottidis dubio procul exiccationem) per os & nares tussiendo excussit, do-
nec omni spiritu, succo & sanguine spoliata, triennalem ferme morbum
cum morte tandem commutavit. Maritus quidem, varios hinc inde cum
Medicos, tum Agyrtas consulturus accessit, Consilia tamen & remedia
qualibet morbi violentia eludebat.*

*Suscepta itaque post fata sua sectione, abdomen cultro primum per-
tusum, copiosam profudit seri colluviem, subpallidam, non ad modum
fatentem, peritoneum inter ac intestina immediatè inclusam, Imasque
duas, h. e. 20. mensuras nostrates propè adequantem.*

*Intestina & viscera, exceptis renibus, se vacea adipe quadam (stea-
tomatis instar, non quâ colorem modo, sed & quâ substantiam talis, nec
tamen propriâ sede locati, sed per abdominis partes latè diducti) incru-
stata latebant, adeò ut Omentum distinctim non apparens huic sese im-
plicasse videretur. Omnes etenim ventris infimi partes hydropicæ senti-
næ immediatè innatabant, defensa tamen ab omni injuriâ, beneficio adi-
pis sui, qui cultro scissus digitalem crassitiem, intestinis circum circa pe-
nè, obductam, simulque comprimentem adequabat, ita ut facibus per-
transseundis vix angustus pateret ceu per angiportum transitus.*

Stomachus cataphractâ eadem sebacea vestitus corrugare se nequit, proque chilo mucilaginem quandam viscidam, fuscâque, sed paucam exhibuit. Hepar Diaphragmati mediante adipe illo arctè adnatum adhaerebat, parenchyma verò exangue, semiputridum, contractum ac subnigrum apparebat.

Pariter & Lien squalidus, uliginosus, flaccidusque erat, Pancreas verò ac Mesenterium sive adipi immersa sive exsiccata ac consumpta quasi, oculos effugiebant

Uterus itidem, more Ventriculi, sevo involutus & corrugatus latebat, cavitate suâ absque ullo contento purâ existente ac liberâ.

Solos Renes, testes & vesicam præ reliquis immunes, nec adipe obsitas vidimus. Renum tamen sinister dextro adhucdum integrior erat.

Thorace abhinc aperto, omni aquâ destitutum hunc reperiēbamus.

Pulmones circum circa costis ac Diaphragmati agglutinatos deprehendimus; erant autem per extimam superficiem, grandinosi tuberculis, aut granis quibusdam albis, duris ac sebaceis, margaritarum instar confiti ac respersi; plus tamen in iisdem quam in Jecore ac Liene sanguinis erat reliquum.

Cor pericardio planè denudatum erat, ut ab ortu ipsi contigisse videretur, quod & semel à Columbo observatum. Dexter ejus thalamus circa vena Arteriosa orificium, sive Auricula ipsa potius, aneurismatis modo distenta erat, sine tamen duritie aliquâ resistente. Sinister sinus durior crassior & tumentior erat. In illo sanguis adhucdum purpureus, in hoc autem quadantenus grumosus, subniger, suffocatus paucusque conspiciebatur. Frustulum quoque adiposum, subluteum molle ac lentum (cujus ceu inventurarissimi C. Bartholinus ex Bauhino mentionem fecit.) in duos ramos tanquam digitos longiusculos abiens, inque truncorum cavitatem se insinuans, ipsis arteriæ Venosæ Aortæq; ostiis fixè inhærebat, eaq; occludendo sanguinis in & effluxum, vel omnino impediēbat, vel plurimum sanè retardabat.

Hinc arteriæ distruncatæ, nil sanguinis profundeabant, sed velut de sinistro cordis Ventriculo dictum, crasso partimque grumefacto & subnigro, eoque paucissimo imbutæ fuerunt sanguine.

Vena contra succi pleniores, sanguinem fundebant, præsertim Vena Arteriosa è Corde in pulmones, ut & Arteria Venosa ex iisdem in Cor sese effundentes. Vena etiam cordis Coronaria & superficiaria sanguine aliquo distenta extabant.

IN NOMINE SACRO-SANCTÆ ET INDIVIDUÆ TRINITATIS.

PRÆLOQUIUM.

Ethnicus iste Philosophus *Heraclitus* haud immeritò humanæ miseras Vitæ deplorat, cum eandem multivariis imò centenis ærumnarum speciebus circumscriptam vidit, adeò ut Hippocrates in Epistolâ ad Damagetum datâ jure dixerit, totum hominem à Naturâ morbum esse. Vix enim enatus vagire incipit, imò in ipso utero adhuc latitans materno variis obnoxius est ægritudinibus. Malè siquidem afficiuntur Infantes, Juvenes corripuntur, supprimuntur & Senes: Jam caput dolet, mox latera discruciantur, modo pectus obruitur: Hic extuberantia, ibi atrophia, isthinc centena affligunt alia, ut adeò ob tot periculorum genera tot morbos, tot metus, tot curas vel Natura melius nihil vitæ brevitate præstitisse *Plinio* videatur. Missis cæteris ac relictis, numerofo eorum ex numero historiam sanè mirabilem inspicere constitui & considerare, Hydropicæ nimirum defunctæ, cultroque Anatomico subjectæ. Hanc ergò Historiam à Beato meo *Parente* per plurimos annos in hac Academiâ Medicinæ Professore Ordinario Famigeratissimo, mulierem descriptam secante, notatam & inter ejus Manuscripta repertam pensitatione oppidò dignam, Excellentissimi Dn. *Præsidis*, Patroni ac Præceptoris Parentis loco sanctè colendi suasu, pro Themate Speciminis & Exercitii Academici per *Scholia* exponere non dubitavi. Faxit supremum in Cœlis Numen, ut hi mei conatus finem sibi præfixum, qui Divini sui Nominis Gloria est, proximique languentis Levamen, ex voto consequantur.

SCHOLIA.

Continet Historia prægressa, recensens observata in sectione Hydropicæ, plurima, quæ si cum aliorum observationibus Anatomico-Pathologicis conferantur, hinc inde familiaria occurrunt, quædam, quæ propius ad hanc accedunt, quædam verò valdè rara, de quibus ordine aliquantum turbato, cum considerationem probè mereantur, primùm dicam.

Intestina & viscera seivacea adipe quadam (steatomatis instar non quâ colorem modo, sed & qua substantiam talis, nec tamen propriâ sede locati, sed per abdominis partes latè diducti) incrustata latebant)

rebant.) Comparatur ista Cruſta, quâ obductæ abdominis partes erant, adipi, ſevo, ſteatomati, non quâ colorem modò ſed & quâ ſubſtantiam tali, ita, ut iſta nil niſi adeps fuerit, adeoque diverſa à glandulis tumefactis, nonnunquam in abdomine hydropicorum hinc inde inſtar nucleorum, globulorum, racemorum copioſis, partes tum naturaliter glanduloſas, tum viſibilibus glandulis deſtitutas obſidentibus, quæ aliàs quoque continuari & in latum ſe extendere notantur, conſiſtentiâ modò duriore, modò minus & ad putrilaginem declinante. Comparatur non à Plebejo, & comparationes atque deſcriptiones incongruans inſtituere ſolito, ſed à Medico non vulgari autopte. Inquiramus igitur in pinguedinis ſeu adipis naturam & originem brevibus, non ignari quidem diſtingui aliàs hæc duo, quòd adeps pinguedine durior & ſiccior ſit, difficulter liqueſcat, & fuſus ſeu liquatus mox iterum concreſcat. *Experientiſſ. Malpighius* circa adipem ſollicitus undiquaque circumſpicit, ut originem quandam peculiaribus in omento à ſe detectis *adiposis corporibus* inveniat. Primò non abs re judicat dubitare de fibris quibusdam *Lienis*, an poſſint eſſe prima radix & ſaltem eorundem communicata ſoboles. Secundò, cum in *Ventriculo* non deficiat materia pro propagandâ pinguedine, non improbabile putat, vaſa quoque ibidem aſſe pro hac propagandâ & ad partes deducendâ, adeò, ut ſi hujus oleoſæ portionis loco per vaſa, quæ adiposa deberent eſſe naturaliter, fluat aqua, ſequantur hydatides & hydrops; Tertiò binis exaratis partibus, tertiam pari probabilitate philoſophatus addit *glandularum* per univerſum corpus diſperſum genus, quod in pinguedine luxuriat, plurimum quoque pinguedinis reddere ſolet, imò cujus intimam ſubſtantiam adiposa vaſa ſubintrare ipſe obſervaverit, cum nec vaſa pro materia, ſ. nervi, arteriæ ſ. lacteæ hîc deficiant: Hinc minima vaſa ab arteriis & venis obſervat, quæ pinguedinis lobos penetrant, iisque neſtuntur, dubiumque de adiposis vaſis ab omento veluti radice per totum corpus deducendis dubius ipſe proponit. *Celeb. Cranen Tr. de Homine* pinguedinem circa *cor & lactea vaſa* derivat à ramiſis pinguibus è contentis liquoribus tranſpirantibus particulis, quæ tempore ſanguinis ebullientis, quo cor extenditur & poroſius redditur, poros iſtos ſubeunt, ſed remoram patiuntur à membrana cor ipſum undique cingente, adeo ut illic hærendo, accedentibusque à tergo aliis, inter ſe ſe implicentur, & tractu temporis illic partem adipis

constituant, simili modo ac circa lactea colligatur idem, dum ramo-
sæ & flexiles chyli particulæ exhalant & transeunt poros membranæ
illorum tenuis & delicatulæ, ibique ob minorem calorem hærent:
Quæ autem aqueæ tum temporis è corde exeunt partes, juxta eun-
dem Authorem à membranâ retardantur & coagulantur, in liquo-
rem pericardii, uti quoq; naturales abdominis vapores occlusis peri-
tonei & vesicæ poris in aquam converti & hydropem causari soleant.
*Vero simile nobis videtur, respiciendo ad fontem, ipsam Sanguineam
Massam, prout eò in corpore tendunt omnia, inde quoque ad partes
omnes dispensantur, pro pinguedine quoq; partium congruam con-
tinere & largiri debitam materiam, in ea quippe præter aqueas, sero-
sas, similesq; partes, alias quoque huic coagulationi aptas deprehendi-
mus; Chylus ipse ei comixtus cum eo per corpus abit & ad partes sin-
gulas appellit, donec sufficienter repetitis filtrationibus & depuratio-
nibus indolem suam exuat & purpurâ sanguinis induatur: Hanc A-
dipis originẽ servamus tam diu, donec à chylo in primis viis clarius de-
duci possit ab Aliis. Particulæ ipsæ pro adipe determinari solent oleo-
sæ, pingues, à figurâ suâ ramosæ, facile implicabiles, quæ cum abun-
dent in ipsâ massâ chylosâ, nec in ipso sanguine deficiunt, ut autem
hoc modo concreescere possint, salinum superveniens requirunt prin-
cipium. Clar. Nebem. Grevv. disc. de Mixtione, insigni conatu imi-
tari studet producta naturæ, adeò ut non sit generatio corporum in-
organicorum, quam non possit, ex ipsius mente, imitari potestas
mixtionis. E regno animali exempli loco ponit pinguedinem, quæ
fieri possit ita: Recipe oleum olivarum & affunde illud rectificato spiritui
Nitri, digerendo ea ad dies aliquot. Gradatim oleum acquirit colorem
medullæ & tandem congelatur aut induratur in pinguedinem albam aut
butyrum, qui tantum solvitur per ignem, ut pinguedo animalium &c.
Hinc etiam deducit, ipsam animalis pinguedinem esse saltem co-
ctionem partium oleosarum sanguinis, sive à quibusdam propriarum
ejus partium salinarum, sive à nitrosis aëris partibus cum iis mixtis
productam. Cl. Wolfius tamen diss. de obes. exuper. p. 40. Qui Chymicis,
inquit, misturis aut demonstrationibus mediante acido institutis diluci-
dare conantur pinguedinis genesin, faciunt quod possunt, id est, simile quod-
dam tradunt; cujusmodi præceptis vel dictis tamen Natura non semper
pro nutu & voluntate nostra se accommodat. Medium ipsum per quod è
sanguine transeant istiusmodi partes, an parvulæ in membranarum
cellu-*

cellulis suspensæ *glandula* oleosum istum liquorẽ filtrent, an alia sacculorum, globulorum pinguium & congeriei illius membranularum, quæ post liquationem adipis remanent, *textura* atq; dispositio id ipsũ præstet, oculi minus determinant; hoc certum est *Malpighio* quoque supra notatum, glandulas copiosas passim pinguedini interspergi; Sic à *Chirurgo* nostrate tumorem aliquot librarum è summo Rustici femore resectum cum examinaret Exc. D. & Profess. *Camerarius* Junior, integram illam massam nil nisi pinguedinem optimæ notæ plurimis membranis intertextam, vasis haud adeò multis perfusam, magnis autem hinc inde glandulis humiditate pingui turgentibus mediam tumoris substantiam occupatam deprehendit, adeò ut liquatæ axungię humanæ è vivo homine libras duas cum dimidia obtineret *Chirurgus*, superstitite post liquationem membranarum & glandularum induratarum massâ. Add. *Cel. Bohn. Circul. Anatom.* qui secerni in *glandulis* & *pingues* & *caseosas* partes pro obtinenda diaphanâ serositate & splendidâ rubedine existimat. Hæc in statu naturali & ordinario ita perficiuntur. In statu p. n. si vel ipsa sanguinea Massa, ejusque partes, vel viscera in quæ deponi debent, multiplici ratione pervertantur, coagulum tale sub alio atque alio schemate comparere faciunt. Hinc, uti *Celeb. Dolaus Encycl. Chirurg.* de steatomate: *si Materia (chylosæ) stagnantis cuspides ab acido presenti per mensem aliquot spatium planè disrumpuntur, vel franguntur, materia commutatur in materiam duriorẽ, pinguedini bovina non absimilem, & sic produci- tur steatoma, quia acidum figit particulas volatiles*: Ita è simili materia causaq; coagulum illud, quod in casu nostro abdominis partes obdu- xerat, deducendum judicamus. Accusamus sanguinem ejusque par- tes cum oleosis, pinguibus, crassas, fibrosas, salinas in tubulis, adi- posis vesiculis, glandulisque omenti propriis, pancreatis & mesenterii copiosè depositas, ibi præsentibus, vel potius ob impedimentum in motu ibi stagnantes, congestas atque cumulas, à similibus à tergo urgentibus auctas, hinc partes illas extendentes, in tumorem elevan- tes, ut tandem disruptis illis latius evagari, vicinas magis obducere, iisque adhærere & implicari debuerint: Nec *chylum* à simili labe im- munem agnoscimus, qui, sive mox ab initio crassitie suâ vasa lactea & glandulas obstruendo, sive postmodum malum impeditis viis augen- do, & per relictas patulas tum adhuc vias similem materiam sanguini communicando causæ rationem induit. Robur dictis addunt Affe-
ctus

Etus circumstantiæ & similes concretæ in aliis corporis partibus portiones mox etiam exponendæ. Nec dicta hætenus destruuntur ab aliorum observationibus Authorum. Rara quidem est nostra Historia, deprehendimus tamen in multis cum ipsa convenientem à *Cel. Wurfbainio* observatam, in *Ephem. Germ. Dec. 2. Ann. 7. obs. 252.* affines quasdam in egregio *Exc. Harderi Apiario*, in quo non modo tumidas glandulas, scirrhum omenti, pancreatis notamus, sed & in specie hydropem à scirrho partium glandulosarum, ubi è glandulis mesenterii, quæ mirum modum excreverant, incisione factâ prodiit substantia albicans instar sebi concreti obs. 71. & Obs. 46. in superficie pulmonum factâ incisione corpuscula subatra & duriuscula copiosissima, instar glandularum gangrenatarum, medietatem verò explebat materia sebacea copiosa, & tantillum renitens; deducit Ipse scirrhusa steatomata à chylo crassiore crudiore, cujus particulæ sive aggestæ temporis tractu glandulas mesenterii infarcierunt, sive M. H. commixtæ sanguini lymphæque similibus natales præbuerunt, ut deinceps glandularum membranarumque poris subtilioribus, aliis etiam in locis improporcionata hæere debuerit, ipsosque diducendo & texturam illorum destruendo factâ ulteriore sui coagmentatione, scirrhusos in pancreate, epiploo, thymo, &c. & glandulas induratas, effusaque ex ductibus pulmonalibus, destructis vesicularum arcis, hic quidem steatomata scirrhusa, illic verò partibus aliis adnasci vel gelatinâ obduci fecerit. Similis conditionis fuisse videtur adeps, quem *Vesalius* observasse fertur in Lienis gibbo adornatum, lapidis instar concretum. *Asthma sebaceum* à causâ externâ ortum *Borrichius* curavit; *Vomitus* hypochondriacorum sebaceos notavit *Ludovici*, pinguedinem abdominis mirabilem absque aqua observavit *Fehr*, Tumorem in Capite curatum substantiâ Lardo aprugno plane similem *Illustris Dn. Volckamer*. Observarunt & Alii in hydropicis adiposa sebacea tubercula, sed nostra Historia rarius propter adjuncta illius adipis recenset Exemplum, sicut & sequens inter oppidò rara subjungimus.

Cor pericardio planè denudatum erat, ut ab ortu ipsi contigisse videretur) Hoc in *Erinaceo* Naturale est. In *Apiario Land. Harderi Cel. Sponius* in Juvene derepente denato, cujus cor sine pericardio inventum, ipsum autem flaccidum admodum & facile lacerabile, cum ramosis quoque ventriculorum excrecentiis observasse testatur. Con-

ferri vult *Adr. Spigel. d. Human corp. Fabrica. l. 9. c. 5. Joh. Schenck à Grafenberg Obs. Med. l. 2. Obs. 175. & Theoph. Bonet Sep. Anat. l. 2. Sect. 10. obs. 9. D. Georgius Fridericus Francus, tanto Patre dignus Filius in Exercit. d. Pericardio sub Præsidio Famigeratiss. D. Hoffmanni habita. Celeb. Peyerus Parerg. Anat. Tert. s. Meth. Hist. Anat. Med. in cadavere Hydropici pericardium valde crassum, penitusque carnosum deprehendit, intrinsecus superficiei cordis adeò arcte undique adaptatum, adglutinatumve, ut multo demum negotio inde avelli separarique potuerit, nec spatium ullum inter pericardium & cor relictum fuerit, in quo hoc se liberè motitaret, nec humor ullus, qui superficiem cordis humectaret; Causam petit ab exulcerato pericardio cum corde coalescente, cum propè in modum, quo exulceratas palpebras oculi bulbo accrescere accidit. Illud autem, quod ipse de nostrâ Historiâ in *Barthol. Cent. 4. hist. 20.* allegatâ opinari fas esse putat, opinari me prohibet nota Beati mei Parentis ἀνεῖβεια, & exquisita Circumspectio.*

Juvenca adhuc) nec sexus nec ætas ulla in hoc affectu gaudet immunitate, sed canente Vate *Venusino l. 2. Od. 2.* utrobique

Crescit indulgens sibi dirus Hydrops.

Præter præsens enim hoc nostrum exemplum, plurimæ insuper Practicorum observationes testantur, nullam ætatem fuisse exemptam: *Barth. c. 3. h. 81.* refert puerum vix unum annum natum discessisse hydrope. Similia leguntur apud *River. Cent. 3. obs. 17. Item C. 4. Obs. 37. & 77.* Imò *M. Anr. Sever. l. 4. d. recond. absq. Nat. c. 36.* acerba hydropis illuvie correptum, vix dum vitam, nedum non lucem expertum puellum vidit.

Ascitem) Hoc vocabulum, ut multi Medici Termini, à Græco suos ducit natales, nempe ὑπὸ τῇ ἀντρίᾳ ab utre, quod utris instar corpus sit impletum, *Galeno* in Comment. super Aphor. s. 4. c. 11. Ab Authoribus ratione suæ essentiae refertur ad morborum genus, & quidem in auctâ magnitudine. Quidam etiam ut symptoma considerant, & quidem ratione consecutionis, quia soboles est cacochymiae serosæ, & læsam sanguificationem sequitur. *vid. Sennert. l. 3. p. 2. s. 2. c. 3.* Hæc secundum *Hipp. & Jachin. καὶ ἐξοχλω* ita dicitur, & refertur ad humidam speciem hydropis, famosior siquidem hujus affectus species est, emensurando scilicet tanti nominis

minis pondus. Estque illa, in qua totus venter inferior præcipuè inter peritoneum & intestinaliquore aquoso ita abundat, ut instar utris vel *æonæ* plenus turgeat.

Restituta evasit) Hydrops non semper Medicorum (potius Medico-Mastigum) est scandalum. Tollitur enim per DEI gratiam Arte Medicâ à multis ægris, cum isti frequenter Artium suarum effectus destituantur: Quis requiret à Medicis, qui solum DEI & Naturæ Ministri sunt, ut omnes morbos curent?

Recidivam pati cœpit) Gravis ascites semper judicatur, si levata recurrat, quod *Hipp.* innuit dicens: *Hydrops levatus remediis integrè recurrens desperatus est*, unde *Bernh. Gordon.* scribit hydropem recurrentem nunquam curari. *Hipp. l. 2. progn. dicit*: Is qui hydrope correptus superstes esse vult, bonis visceribus debet esse præditus. *Heurnius* calculum suum quoque addit l. 3. Aph. 29. dicens. In curando hydrope absit viscerum corruptio. Quod si verò viscera sint integra, melior adhuc restitutionis superest spes. Hic fuit recidivus Hydrops, quod factum est dubio procul ab aliquâ labe à priori relictâ: Ipse sanguis non nihil sero depauperatus, reliquæ ramosiores & crassiores particulæ copiosiores relictæ fuerunt, *viscerum* tunicæ, glandulæque induratae, forte *crusta oleosa*, gelatinosâ obductæ, quid si & *omentum* cum pinguedine suâ involutum & annexum?

Suspicionem sed inani imprægnationis) Probâ hîc Medicus circumspeditione opus habet ne decipiatur vel inscius decipiat, natura enim foeminarum sæpius à desiderato legitimoque foetus opere aberrat, ob varia impedimenta, ut postmodum imprægnatio falsò adesse videatur, qualia exempla præter hoc nostrum non pauca passim in Authorum scriptis inveniuntur. Interdum enim *mola* decipit, quâ de re Exemplum præbet *Barth. Cent. 3. h. 1. Fabr. Hild. C. 2. obs. 52.* Interdum *foeminarum venter*, quæ se putabant *gravidas*, iterum detumescit, quâ de re *Barth. obs. legi potest. Ephem. Germ. Anno primo inserta.* Imponit interdum, (uti in hac nostrâ) hydrops, ut graviditas putetur, vid. *Barth. Cent. 3. h. 6.* ubi Anatomien foeminæ proponit, quæ falsò prægnans credita fuerat, ex affluxu multi serosi sanguinis in abdominis cavitatem. Aliud Exemplum *Petrus Pavvius refert hist. 24.* Magis verò deludit mola aquosa, cujus notabilis casus extat apud *Zacutus l. 2. prax. adm. obs. 152.* ubi foemina quædam per decem dies,

singulis diebus 5. libras aquæ sero lactis similis ex utero deposuit, ventre tandem detumefcente.

Als ob etwas Lebendiges in ihr wäre) Motus iste à conclusis ob compressa intestina flatibus oriebatur.

Accedebat Menstruorum imminutio postea suppressio) in plerisque hydropicis fœminis tam ante morbum, quam in ipso morbo fluxum menstruum cessasse Authorum observationes testantur, e. g. *Ephem. Germ. Ann. 3. obs. 170. Ann. 3. obs. 348.* de fœmina referunt quæ nunquam nisi prægnans menstrua patiebatur, tandem hydropica facta periit. *Annus 4. observ. 41.* Virginis Monialis mentionem facit, quæ menstruis cessantibus cœpit sentire dolorem ingentem in inguine dextro, à quo abdomen in ingentem hydropicum tumorem crevit, quo etiam periit. Imminuebatur hîc mensium fluxus, obturante jamdum partiali coagulo destinatas huic excretioni vias, tubulosque, & sanguine ob hanc crassitiem cachecticam, ad fermentationem & orgasmum debitum inepto.

Ventris intumescencia incrementum capiebat) ob partim tumescentium partium & glandularum p. n. augmentum, partim sensim scaturientem aquam.

Respirandi Difficultas) ob copiam aquæ diaphragmati molestam, ob grandinosa tubercula, ob adnascentiam seu agglutinationem pulmonum ad costas & diaphragma, an à nativitate, an ab externâ causâ contigerit nos latet, quæ adnascencia pejorem quoque miscellæ reddidit conditionem, & stagnationi materiæ supra accusatæ magis obnoxiam.

Corpus superius macie consumptum jacuit.) Quî aliter fieri potuit ob viscerum p. n. constitutionem, ob defectum alimenti, sanguine tandem vappescente?

Pedes autem cum ventre hydropico humore repleti distentiq; fuere) Videration. in mox seqq.

Cibum per os & nares reluctante spiritu excussit.) Rationem addit *Beatus* post busta Venerand. Parens Epiglottidis exsiccationem, qui in Viro quodam, ut *Excell. Dn. Præses* mihi retulit, fame & ta-be ob talem cibi rejectionem enecto post mortem observavit, præter pulmones penitus exiccatos & lateribus hinc & hinc firmiter agglutinatos, epiglottidem cum vicinis partibus penitus exiccatam.

Agyrtas) non mirum de Rustico; cùm Rusticis superiores & sapientiores haud pauci tales consulant.

Abdomen) hoc plerumque ab Authoribus subiectum ad æquatum collectionis materiæ hujus vitiosæ dicitur: *Hipp.* autem *sect. 7. aph. 55.* alium locum, nempe τὸ ἐπίπλοον omentum indicat. Accidit tamen sæpius, ut aqua non in abdominis cavitate, sed vesicis quibusdam, partibus inferioris ventris intus adnatis aut glandulis includatur. Vid. *Strauss. Pal. Med. Maur. Cordens Comment. 5. in l. de morb. Mul.* Mulieris mentionem facit hydropicæ, in cujus eviscerato cadavere nulla cavitas, in quâ non pendeat vesica loco illi exactè æqualis & conformis, qui suo ambitu ipsam contineret, si quis universas in numerum redigeret, 800. numero superassent. Non huic absimilis historia legenda apud *Elzholtzium* communicata *D. Schenckio* l. 3. obs. suarum. Memorandos hydropis saccati casus recensent *Illust. Schröckius* *Ephem. Germ.* Dec. 2. Ann. 8. obs. 233. & *Excell. Dn. Preussius* Ann. 7. obs. 141. Occalescunt quoque viscerum membranæ, incrassantur sero spissiore, gelatinoso, concreto in variis fibrarum interstitiis suffunduntur, & coagulum quasi contentis suis obducunt. Tales in cadavere hydropici præcipuarum abdominis partium tunicas *ad digiti dimidii crassitiem* inspissato humore extensas una cum abscessu intra gibbam hepatis partem sibi in *Parisiensi* Nosocomio visas retulit supra laudatus *Exc. D. Camerarius Physicæ Professor Ordinarius* in Academia Patriâ.

Copiosam profudit seri colluviem) Hæc à descripta p. naturali dispositione & adiposâ istâ massâ facilè deducitur; Siquidem & tum, cùm nondum à statu naturali in tantum recesserat, prouti post mortem deprehensum, impendebat *Vasa Sanguinea* in liberâ contenti fluidi circulatione ob compressiones, obstructions, *Glandulas* in colatorio & secretorio suo munere, *Lactea* & *Lymphatica* in derivatione ad destinata loca præparati in iisdem liquoris, adeò ut multiplici ratione serum coactum fuerit extravasari, *partim* ob injectum quasi venis vinculum & impeditum sanguinis recursum, *partim* tenuissimorum vasculorum extensionem nimiam & disruptionem, imò sub coagulo isto plurimum obliterationem; quibus addimus ipsum sanguinem ob viscera labefactata, ob dyscrasiam & laudabilis chyli denegatam commixtionem sensim magis à statu naturali desciscientem,

vappescentem, ad secessum serosæ portionis facilem, imminutum; quin & ipsas omenti & peritonei membranas ut partialem quoque liquoris copiosum fontem constituent alii, non repugnamus. Hæc autem collecta aqua, productum morbificum, ipsa tamen non minus ad istius crustæ adiposæ formationem contribuit; Natarunt enim abdominis partes in isto fluido, & detentæ tandiu fuerunt steatomatosa illa coagula, donec sensim sensimque à consistentiâ primùm molliore & oleosâ immutatâ, condensata atque inspissata fuerunt, ob diuturnam & continuam macerationem, compressionem. De aquarum autem istarum per instituendam paracenthesin educatione præ multis vid. *Exc. Brunner. Ephem. Germ. Dec. 2. Ann. 8. obs. 100. & Schol.*

Non admodum fœtidam subpallidam) primaria nempè & postmodum quoque fovens atque continens serosæ colluviei causa erat non tam putrilago quarundam infimi ventris partium, ab ulceribus, consumptionibus aliisque cachexiæ productis, quam succi primùm non illaudabilis planè, post crassitie, heterogeneorum commixtione locoque peccantis vitium. Aqua hæc ut plurimum est pallida, urinamque refert, unde etiam das gelbe Wasser vocatur. *Carol. Piso tr. d. morb. ex ser. coll. ort. Marc. Donat. Hist. Medic. Mirabil. l. 1. cap. 21. luteam ac viridem: Christ. Guarinon. Conf. 94. flavam in nigrum vergentem Fabr. Hild. Cent. 2. Obs. 57. loturæ carniū recens mactatarum similem observarunt.*

Imas duas h. e. viginti Mensuras nostrates adæquantem) Continet mensuras nostra uncias 52. *Barth. C. 1. h. 1. semitonnam sanguinei & quidem fœtidissimi seri exhaustum vidit, ex muliere Hydropicâ. Idem Cent. 3. h. 83. ex puero vix unum annum nato libras XV. aquæ fœtidæ post obitum aperto fluxisse testatur. Idem Cent. 4. h. 25. simile exemplum refert.*

Omentum distinctum non apparuit.) In pluribus asciticis dissecis omentum aut planè nullum aut ad minimum putridum apparuit, insignem passum cum aliis partibus putrilaginem & consumptionem, hincque vel extenuatum vel planè deletum, adeò ut hoc ipso quibusdam argumentum præbeat pro derivandis ex hoc fonte, quos inter & *Hippocrates* jam fuit, hydropicorum aquis. In hac nostrâ ægrâ forsan membrana istius à materiâ istâ

istâ acri erosa ac consumpta fuit, adeps verò illius reliquæ adiposæ matariæ viscera incrustanti se immiscuit. Omentum putridum *Barth. Cent. 1. h. 2.* invenit. Idem *Cent. 3. Observ. 83.* Penitus corruptum idem eâdem *Cent. h. 93.* Planè consumptum *petrus Pavvius, h. 5.* simul cum peritoneo idem author *Hist. 28. & 29.* consumptum vidit. Simile Exemplum *Ephem. Germ. Ann. 3. Obs. 130.* præbent. In Juvene Ascitico aperto, instar aranearum telæ apparuit tenue omentum. *Vid. Ephem. Germ. Ann. 3. Obs. 186. Ann. 4. observ. 3.* ostendit peritoneum, omentum & intestina parvis scrofulis durioribus inquinata, & valdè inflammata, mucoque quodam planè oblita.

Stomachus cataphractâ eadem sebaceâ vestitus corrugare se nequit.) Corrugatio cum non parum Ventriculi actionem juvet, hîc debilitatam fuisse præter alias causas etiam ob hanc mirum non est.

Hepatis parenchyma exangue semiputridum, &c. apparuit.) Rariùs absque notabili viscerum læsione, frequenter causâ, aliquando effectu tantæ contingunt microcosmi inundationes. Antiqui plerique aquam intercutem ab Hepatis vitio solum fieri, firmiter credebant. Sed defuncta Jecoris sanguificatione, opinio hæc etiam sua fata passa. Observationes enim plurimæ adsunt, quibus nulum in Hepate apparuit vitium, incisus post fata asciticis. Sic *Schenck. l. 3. observ. 118.* hydropici sexagenarii mentionem facit, qui nec hepatis, nec ullius visceris vitio laboravit. Item *Columbus l. 15. Anat.* Hepar saluum invenit & *Sennert. l. 3. p. 6. s. 2. c. 3. q. 3.* studiosi scorbuto & hydropem mortui hepar integrum reperiit. *Riverius* item obs. 6. & *Jacoz.* de rustico aperto loquitur, cujus corpus dissectum ingentem aquarum copiam profudit salvo tamen Jecore. Hinc *Riverius* ipse concludit, non omnem hydropem ex hepatis imbecillitate oriri, omninò tamen non excludendum hepar, hoc enim quanquam non semper solitarium, tamen cum aliis sanguificationis instrumentis hoc malum causari potest; cum enim sanguini insit aqua, qua diluitur, hæc verò in partium nutrimentum omnis non cedit, necessariò in coctione debet separari, hujus enim beneficio, quod in alimentis inest serosum, separatur & perficitur. In jecur itaque per ramum arteriæ Coeliacæ dextrum perveniens sanguis percolatur, simulque uti *Bartholinus* vult, serum copioso sale volatili præditum coquitur atque in vasa lymphatica sic dicta derivatur, quæ vel ob-

struun-

struuntur, & sic expurgari, separarique à partibus nutritis & sanguine aqua nequit, turgent viscera, artus atque cavitates, copiâ liquorum distentæ, vel ob tenuitatem tunicæ à copiâ, vel ejusdem liquoris acrimoniam, vel incumbenribus gravioribus rumpuntur, aquamque in *cavitates* vicinas *abdominis effundunt*; quod si robustiores sint tunicæ lymphaticorum, ut distendi possint & ampliari, vel in ipsis partibus coacervata aqua tunicis viscerum insinuetur, vesiculæ excitantur, aqua plenæ, quas *hydatides* vocant, quæ vel immediate interdum rumpuntur, vel sine rupturâ interdum solâ tunicæ dilatatione temporis progressu aquam in abdomen extillant, ventremque attollunt uti voluit *Joh. Bapt. Cortes.* p. 2. prax. Med. c. de Hydr. Nam si membrana obvolvens jecur sit admodum crassa & dura & copiosior aqua, fieri illas vesiculas hydatides appellatas in membrana, at si rarior fuerit membrana, transcolari aquam per transudationem in abdominis cavitatem credidit. Vid. *Barth.* tr. de *Vas. Lymph.* in homine invent. c. 4. *Pavvius* hi. 29. nullum & h. 36. solummodo paucis superstitibus venosis ductibus, hepar invenit.

Lien squalidus, uliginosus, flaccidusque erat) Contra Veterum quorundam opinionem & hæc observatio pugnat, qui ascitem à solo lienis tumore oriri dixerunt, inter quos *Dodoneus*, qui nullius ascitici corpus se apertum vidisse affirmat, cujus lien non fuerit tumidus aut magnus, hacque de causa solum Lienis tumorem ad ascitis generationem sufficere. Idem *Carol. Piso* vult, dicens: *Quisquis attenderit seriò Hydropicorum sectioni, fatebitur unà mecum ultro tumorem aliquem visceris alterutrius, ferè unicam esse & frequentissimum ascitis parentem*; Sed Lien in hac nostrâ ægra flaccidus contrarium dicit, ut & multa alia Exempla; *Cl. Sennert.* studiosi hydropici & scorbutici Lienem integerrimum vidit, loco supr. cit. Nec non *Vesal.* c. de Liene. Item *Joh. Paschasius* l. 3. de morb. Med. c. 34. Quanquam ejus Sympathia non planè rejicienda; Lienis enim actio cum sit, sanguinis partem fixiorem copioso sero dilutam, per ramulum Coeliacæ sinistrum seu splenicum à corde & trunco arteriæ transmissam, ulterius coquere, perficere, ac pro sanguinis totius fermentatione ac tincturâ, pro separandâ bile in sanguinem volatilem disponere, eumq; attenuare, huic malo manum præbet. Nam actione tali vitiata, tartareæ salinæq; scorix sanguini confusæ manent, nec in hepate, renibus & propter

pter vitia separari queunt, unde in abdomen refluunt, ibiq; subsistunt. Vesicam aqua plenam duorum pugnorum magnitudine sub Liene *Cointer* observavit. Et vesicas quam plurimas ex Liene simiæ expressit, integrasque manibus excepit *Plater. l. 3. Obs. p. 596.* in hydropo lapidosum omnino *Forestus* deprehendit, squalidum quoq; *Barthol. Cent. 3. b. 81. & 83.* Idem *Cent. 4. b. 24.* apostemate, pureque foetido refertum invenit. *Pavvius Obs. 5.* durissimum lapidis instar & *histor. 29.* plane nullum hujus vestigium, iterum 36. *hist.* totum consumptum vidit.

Mesenterium oculos effugiebat) *Tulp. l. 2. c. 32.* affirmat, se meminisse, quod à solo mesenterii ulcere quinquies hic morbus sibi fuerit visus, etiam interdum à mesenterii steatomate oriri observavit, ex solâ luxuriantium glandularum protuberantiâ, plerumque cum aquâ, interdum verò, licet rarissimè, sine illâ, quod observatione historicâ, in citato cap. confirmat, & aliam huic similem in sequente ejusdem libri cap. item 34. quoque à vesiculis mesenterii addit. Tubera in mesenterio hydropici inventa leguntur in *Ephem. Germ. Ann. 3. Obs. 130.*

Soli Renes cum Vesicâ salvi conspiciebantur.) *Helmontio* ejusque *Asseclis* contraria hæc observatio est, qui à solo Renum *Archeo* hoc malum ortum ducere, multis rationibus probare conantur, vid. ejus *Tract. d. Tribus princ. Chym. num. 10. & 11.* Hos verò interdum aliquid contribuere ratio suadet, hi enim, quicquid inutilis serosi in potu, sanguine, & corporis ambitu est, id per arterias emulgentes, ab officio sic dictas, translatum segregant à sanguine, destillando per carunculas papillares perforatas in ramos ureterum, in pelvem amplissimum, sive ureterem expansum, & sic per ureteres demittendo in vesicam. Hinc *Galen. l. 3. de sympt. caus. c. 2.* Ubi renes aut venæ non possunt trahere serum, in ventrem mittunt, & toti id corpori impartientes, subcutaneos hypropis status inducunt. *Pavvius h. 29.* plane consumptos reperit & h. 36. unum itidem totum consumptum.

Pulmones Grandinosi.) Hæc sunt tubercula ista, hinc quoque cum dictis dyspnœæ, anxietatis, tabis causæ, quæ toties accusat recens de familiari patriæ suæ *Phthisi* Scriptor *Anglus Rich. Mortonus l. 2. cap. 3. l. 3. cap. 1.* Cruda ipsi dicta, quamdiu non inflammantur, sed eorum materia in *Gypseam, Steatomatosam, vel Meliceridum* Naturam excoquitur; Hic in specie de *Phthisi serophulosâ*, ubi tumoribus hujusmodi partes frequenter obsiden-

tur, inquit: In scrophulosâ diathesi sanguis ob præternaturalem acrimoniam jam tanquam coagulatus, atque adeò novum chylum non potens perfectè sibi & partibus solidis adunire, solet eum in circulatione copiosius quam par est deponere in partes glandulosas, ubi vascula non procedunt rectis lineis, ut in musculis, verum spiratim; quo fit ut sanguis majorem remoram & stagnationem in his quam in cæteris partibus efficere soleat, atque adeo secretionem succi nutritii magis copiosam; quo fit quod istæ partes plus quam cæteræ intumescere & indurescere aptæ sint natæ. Quod in cæteris glandulosis partibus, in ipsis etiam pulmonibus accidit, qui glandulis undiquaque innumeris, verum juxta tracheam atque ejus ramulos magis conspicuis referciuntur, etsi in naturali statu non ita facile percipiuntur.

Auricula dextra Aneurismatis modo distenta.) Exemplum Aneurismatis cordis exhibent iterum *Ephem. Germ. Ann. 1. O. 18.*

Frustulum quoque adiposum, subluteum, molle ac lentum ipsi arteriæ venosæ, aortæque ostiis fixè inhærebat.) *Horst. Tom. 1. p. 134.* monet: Si dabitur sectio Hydropici aut Phthisici, diligenter cordis ventriculos inspicias, aliquoties enim excrescentiam ramosam per vasa in pulmones delatam vidi. *Platerus* etiam in medio corde dissecto, os tribus articulis constans, cavum & arenosâ substantia repletum invenit l. 3. *Observ. p. 636. Pavv. Observ. 5.* in Cordis ventriculo dextro cujusdam hydropici, substantiam quandam pituitosam viscidamque reperit vitellum ovi substantia & colore referentem, ex pituitâ lentâ & viscidâ ibi concretam, aqua quæ hinc effluxit vix duabus urnis contineri potuit. Frustulum illud adiposum vasorum ostiis fixè inhærens, in exposito hætenus casu descriptum non est aliud, quam excrescentia illa ventriculorum cordis, quam *Polypum* ejus communiter vocant Recentiores; non ille quidem *Kerckringii*, qui sanguinis potius grumus & post mortem coagulatum est, sed qui in vivo jam corde genitus aliâ consistentiâ in sectionibus cadaverum deprehenditur. Hic utique olim inveniebatur aut describebatur rarò; postquam autem quorundam Anatomicorum dexteritate detegi inciperet, nunc quidem notior est, & pro diversitate regionum ac affectuum frequens. De hoc *Bartholinus* passim, in specie *Anat. l. 2.* ubi in corde p. n. reperta adducit, quod *Bauhino* frustula adiposa, *Wormio* carunculæ albicantes, *Eraсто* concretio pituitosa, flavescens instar medullæ, *Vesalio* glandulosa nigri-

gricansque caro, *Benivenio* frustulum carnis instar mespili, descriptum fuerit; similiter *Diemerbröckio* corpus revera adiposum ac firmum, quod digitorum frictione non dissolvebatur. Cum corpus hoc adipi in descriptione nostrâ & Aliorum comparetur, meritò de materia ejus quæritur, an revera adiposa sit? *Cl. Zollicoferus* *disp. de Polyp. Cord. §. 9.* scribit: *Qui causam materialem Polypi adipem seu pinguedinem statuunt, exemplis aliquot particularibus se tueri possunt, ut Cl. Barhinus Theatro Anat. p. 412. Thom. Barthol. Epist. Med. Cent. 1. 2. Hist. Anat. &c. quorum exemplorum fidem & justam circa ea circumspeditionem, uti in dubium vocare non licet, ita nec ex paucis exemplis regulam generalem formare par est, præsertim cum aliqui horum Virorum per substantiam adipi similem potius, quam per adipem aut pinguedinem se exprimant.* Laudatus *Craanen* quoque l. cit. non adipem, non pituitam, sed substantiam sui generis vocat, productam ex coalitu particularum chyli aut sanguinis viscosarum; Juxta *Laud. Malpighium* quoque ex fibrosâ sanguinis substantiâ concrescunt, atque id. in Polypo, quod in fibroso sanguine evenit, elixatus n. in fibras, assatus in membranulâs abit, & uterque olei sulphuris affusione colorem rubiginosum acquirit. Nos hoc ipsum concretum in statu p. n. comproductum agnoscimus, nec dubitamus in genere, pro varia sanguineæ massæ cachecticâ dispositione multum variare debere materiam ipsam, qualitatesque externas: In speciali autem nostro casu verosimile est, eam fuisse *Polypi Materiam* quæ in reliquis partibus obvii steatomatosi coaguli, adeoque cum gelatinosis, fibrosis salinis involutas una fuisse oleosas, pingues, ramosas, eas sub dejecto sanguinis vigore, motu minus vivido, ob aptitudinem ad cohesionem sensim ex minimis filamentis s. fibris succrevisse, & permanente, quin potius aucto eodem sanguinis & partium vitio additione similium portionum continuo auctas fuisse, magno quidem obstaculo sanguini ex pulmonibus reduci, nec minus eidem hinc ex sinistro ventriculo fibrarum suarum contractione per vias, quæ patulæ esse instar siphonis deberent, ejiciendo. *Polypum* totius venosi generis systema ramulos dispergentem, ita ut exiccatus inserviat pro systematis venosi schematicismo in *Cane Islandica* notavit apud *Thom. Barthol. Eduard. Tyson* simul & in eadem alterum polypum satis grandem, qui eodem ritu ac in venis per singulas arterias diffundebatur. Fibrosa illa corpora infelicia ægri cordis germina modò hæc modò alia vasa obstruentia

doctissime pro more describit Venerandus Dn. D. *Wepfer* d. Apoplex. Polyporum hujusmodi exempla in cadaveribus cachecticorum, hydropicorum, subitanèa morte defunctorum &c. Vid. apud *Laudd. Peyerum, Harderum, Bonetum, Malpighium*, qui in specie polypos familiares notat iis, in quibus glandula & præcipuè conglobatæ ita duritie laborant, ut animalis Oeconomia harum ministerio privetur, ut in *Virgine*, inquit, novissimè deprehendi, cui cum perpetuò defuissent *Menstruæ purgationes*, ejus pancreas ceteraque minores per abdomen & thoracem dispersa glandula exturgente concretâque materiâ insigniores & duriores redditæ fuerant, in hujus corde Polypi, & aqua in cavitatibus medii & infimi ventris copiosè stagnabat. Quid simile in puellâ observavi, in qua sub ventriculo ad pancreas & in toto abdomine aderant glandularum racemi, nucis instar & in corde globuli velut avellane fructus gypseâ quasi materiâ excitati, in hujus etiam corde Polypi stagnabant.

Sic undiquaque Circulo vitalis liquoris posita impedimenta, sic sufficiens decedentis negata restitutio, sic consumptæ usque magis vires sub tantâ tandem succubuerunt sarcinâ. TANTUM.

PATRIS ubique Tibi pietas, doctrinâq; lucem
Præfert: hanc sequere; hæc itur ad astra viâ.

Amicissimo Domino Affini fausta prec.

JOANNES ULRICUS PREGIZER, D.

ÆMulus es Patris (præsentas signa!) beati!
Laus utrumque beat; Das Scholia, ille thema.

ἀνταγ. singulari amico & Contubernal. æstimatiss.

JO. WILHELMUS MÜLLER, Med. Stud.
Hoenloico Francus.

Felix qui poterit morbi cognoscere causas
Est Medicus. Curæ sternitur inde Via;
Hydropis fontem, morbi qui reddidit undas
Hic retegis, fama sternitur inde Via.

Hisce Amico & Contubernali suo applaudere
voluit, debuit

JOH. LUDOVICUS VIGELIUS,
Wetteravus L. L. Stud.